

РЕШЕНИЕ

№ 40

гр. С., 02.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С., ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на тридесет и първи януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Петър Маргаритов

Членове: Тоничка Д. Кисьова
Мария Ан. Славчева

при участието на секретаря Софка М. Димитрова
като разгледа докладваното от Тоничка Д. Кисьова Въззивно гражданско
дело № 20225400500409 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 259/31.10.2022г., постановено по гр.д.№ 653/2022г. по описа на С. районен съд е осъдена Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ при МВР гр.С., с адрес: гр.С., ул.“Пиротска“ № 171А да заплати на Г. И. Г. с ЕГН *****, с адрес гр.С., ул.“А.П.П.“ № 9,вх.А,ап.1 сумата от 1989,65 лева, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен и незаплатен нощен труд за периода от 05.12.2019г. до 11.07.2022г.,получени в резултат на преизчисляване на положените часове нощен труд с коефициент 1,143, сумата от 225,55 лева, представляваща мораторна лихва за забава, считано от първо число на месеца, следващ тримесечието през което е положен труда до датата на предявяване на иска-11.07.2022г., ведно със законната лихва за забава върху главницата от датата на предявяване на иска -11.07.2022г. до окончателното ѝ изплащане. Осъдена е Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ при МВР гр.С., с адрес: гр.С., ул.“Пиротска“ № 171А да заплати на Г. И. Г. с ЕГН *****, с адрес гр.С., ул.“А.П.П.“ № 9,вх.А,ап.1 разноски по водене на делото в размер на 450 лева за адвокатско възнаграждение. Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ при МВР гр.С., с адрес: гр.С., ул.“Пиротска“ № 171А да заплати по сметка на Районен съд-С. ДТ върху уважените иски в размер на 129,58 лева и разноски за вещо лице в размер на 120 лева.

Решението е обжалвано в срок с въззивна жалба с вх.№ 6141/17.11.2022г. от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ при МВР с оплаквания за

неправилност. Излагат се доводи, че решението е постановено при неправилно тълкуване и прилагане на нормативната уредба, която урежда полагането, отчитането и заплащането на нощен труд от държавни служители, чиито служебни правоотношения са уредени от ЗМВР. Периодът, за който ищецът търси допълнително възнаграждение като извънреден труд след превръщане на нощния труд в дневен с коефициент 1,143 е от 05.12.2019 г. до 11.07.2022г., през който период са действали няколко наредби, уреждащи въпросите за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима за дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в МВР и това са Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г., обн. - ДВ, бр. 60 от 02.08.2016 г., в сила от 02.08.2016 г. до 09.01.2020 г.; Наредба № 8121з-36 от 07.01. 2020 г., обн. ДВ, бр. 3/10.01.2019 г., в сила от 10.01.2020 г. до 02.11.2020г.; Наредба № 8121з-1174 от 21.10. 2020 г. ,обн.ДВ,бр. 93/30.10.2020 г., в сила от 03.11.2020 г. до 31.12.2020 г. и Наредба № 8121з-1353 от 15.12..2020 г. ,обн.ДВ, бр. 107/18.12.2020 г., в сила от 01.01.2021 г. Същата е отменена с Решение № 6356 от 27.06.2022 г. на ВАС по адм. дело № 1108/2022 г., но отмяната влиза с сила от 01.07.2022 г., като има действие за напред, което не засяга пряко процесния период. С изменението на ЗМВР обн. ДВ, бр.60/07.07.2020 г. законодателят още по-ясно и точно е разписал спорните текстове в чл. 187 от ЗМВР, като е посочил, че нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, а нормалната продължителност на работното време през нощта е 8 часа за всеки 24-часов период. Нощен е трудът, който се полага между 22,00 и 6,00 ч. При сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време към нормалната продължителност на работното време през нощта по ал. 1. Твърди се, че неправилно районният съд е приел, че след като в наредбите от 2019 г. и 2020 г. липсва изрична норма, съответстваща на чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407/11.082-14г. за преобразуване на часовете положен нощен труд с коефициент 1.143, която е отменена с § 4 от ЗР на Наредба № 8121з776/29.07.2016г., с отмяната е налице законова празнота, поради което субсидиарно приложение следва да намери НСОПЗ, в противен случай би се стигнало до различно прилагане на правилата, касаещи извънредния труд спрямо държавния служител в МВР и спрямо работниците и служителите, работещи по КТ. Сочи се, че съдът с постановяване на своето решение е допуснал нарушение на ЗНА, който не е приложен с оглед неговата основна функция, а правните изводи се основават на принципи несъответстващи на законовата сила на нормативните актове. Първоинстанционният съд не е съобразил промените в ЗМВР, обн ДВ, бр.60/07.07.2020 г., които детайлно разписват този въпрос. С Решение на СЕС от 24.02.2022 г. по преюдициално дело С - 262/2020г., имащо пряка връзка с предмета на настоящото дело с оглед на обстоятелството, че чл. 8 и чл. 12, буква „а“ от Директива 2003/8 8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време трябва да се тълкуват в смисъл, че не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния

сектор като полицаите и пожарникарите е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня. При всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд. Съдебното решение посочва, че в полза на тези работници следва да са предвидени други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения, придобивки, с които се компенсира особената тежест на полаганият труд. Такива мерки за защита безспорно са предвидени в ЗМВР, като допълнително възнаграждение за прослужено време (чл.178, ал.1, т.1 от ЗМВР), размер на основния платен годишен отпуск (чл. 189, ал. 1 от ЗМВР), обезщетения за неизползван платен годишен отпуск (чл. 234, ал. 1 от ЗМВР), обезщетения за прекратяване на служебното правоотношение (чл. 234, ал. 1 от ЗМВР), по-благоприятен режим на заплащане на извънредният труд по неговата продължителност - до 280 часа за година по чл. 187, ал. 5, 6 и 7 ЗМВР, държавните служители в МВР имат право на почивки в работния ден, междудневна почивка, междуседмична почивка и почивка в празнични дни при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 187, ал. 10 от ЗМВР, на служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, които извършват дейности, свързани със специфичен характер на труда, за което се полага безплатна храна, се осигурява левовата ѝ равностойност. На служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, полагачи труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за което се полагат ободряващи напитки, се осигурява левовата им равностойност и други. Твърди се, че тези трудови и социални права, които законодателят е въвел за тази група служители са резултат именно от специалният им статут, който се различава от общия на служители по КТ. Те имат за основна цел формирането на основни мерки за защита, които да обезпечат и преодолеят особената тежест на полагания от тях труд, с което са изпълнени основните изисквания на Директивата за формирането на такива други мерки за защита на правата на тези служители. Във втората част на решението е обърнато внимание на чл. 20 и чл. 31 от Хартата на основните права на Европейският съюз, като същите според съда следва да се тълкуват в смисъл, че се допуска определената в законодателството на държавата членка нормална продължителност на труда от 7 часа по реда на общото трудово законодателство да не се прилага за работниците от публичният сектор, включително за полицаите и пожарникарите, ако е основана на обективен и разумен критерий, тоест е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна на тази цел. Тъй като СЕС признава наличието на обективни такива обстоятелства като обезщетение и компенсационни механизми и др., предвидени за обезпечаване на законово определената продължителност на работното време през нощта, то причините обосноваващи работното време от 22.00 до 06.00 часа през нощта са налице и обосновано определени при вида на функциите на изпълнение на тези специални задължения. Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от ЗМВР, дейността на МВР е насочена към защита на правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността, защита на националната сигурност, опазване на обществения ред и пожарна безопасност и защита на населението. Това напълно кореспондира с нормата по чл. 105, ал. 2 от Конституцията, овластяваща изпълнителната власт да осигурява общественият ред и

националната сигурност на гражданите и държавата. Това само по себе си е достатъчно важна и значима/допустима от закона цел, която е основана на разумен критерий- основни конституционни задължения на държавата в лицето на изпълнителната власт. Признатата законодателна целесъобразност, позволява и прилагането на различен метод на правно регулиране на работно време, трудово възнаграждение и др. права и задължения на работниците и служителите по трудови правоотношения по реда КТ и ЗМВР. При предвидени механизми за заплащане на положен труд над нормата, а именно на извънредният труд по дефиниция, т.е. трудът положен извън установеното работно време, то съотнасянето на положеният нощен труд от 8 часа към по-малка продължителност от 7 часа е в противоречие с така постановеното решение на Съда на ЕС, като сочи, че нормата на работно време в рамките на часовата му продължителност на нощния труд на служителите по ЗМВР не

се налага да бъде по - кратка съобразно разпоредбите на общото трудово законодателство по КТ. След като не е налице изискване към държавите членки да определят граница за нормалната продължителност на нощния труд под тази за дневния труд и държавата е упражнила правото си на преценка, при липса на каквото и да е сходство с идентични функционални задължения на други такива, тъй като същите са специални спрямо общите, поради което и са уредени в специален закон, то при предвидената продължителност на нощния труд, която е компенсирана и обезщетена с ясни механизми и овъзмездена чрез неговото заплащане, то въпросът предмет на иска по делото предявен на основание чл. 178, ал.1, т.3 ЗМВР с искане за преобразуването на нощния труд в дневен с прилагане на коефициент 1.143 в извънреден такъв, какъвто същият не е и твърдяната празнота в законодателството въз

основа на която се търси заплащане по реда на Кодекса на труда не стои. Моли да бъде отменено обжалваното решение и бъдат отхвърлени предявените искове. Претендира за юрисконсултско възнаграждение.

В срока по чл.263,ал.1 от ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от Г. И. Г..

В съдебно заседание жалбоподателят Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“,чрез гл.юрисконсулт С.С. в представено писмено становище поддържа жалбата си.

Въззиваемият Г. И. Г. чрез пълномощника си адв.В.П. оспорва жалбата.

С.ят окръжен съд като взе предвид оплакванията в жалбата, становищата на страните в съдебно заседание и след преценка на събраните по делото доказателства счита, че въззивната жалба е подадена в срок, от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество въззивната жалба е неоснователна по следните съображения:

По делото не е спорно и това се установява от представените и приети писмени

доказателства, че страните са обвързани от служебно правоотношение, по силата на което през процесния период от 05.12.2019г. до 11.07.2022г. ищецът Г. И. Г. заема длъжността „водач на специален автомобил I степен, той и пожарникар в група „Пожарогасителна и спасителна дейност“ в Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ при ГДПБЗН-С. и съгласно чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР е със статут на държавен служител.

Не се оспорва също, че ищецът е работил на 24-часови работни смени по график, като е полагал по 8 часа нощен труд за времето от 22.00 до 06.00 часа.

От заключението на вещото лице по назначената и изслушана СИЕ, която не е оспорена от страните, се установява, че за процесния период от 05.12.2019г. до 11.07.2022г. ищецът е положил общо 170 нощни смени или 1360 часа нощен труд, от които 1 192 часа в работни дни и 168 часа в дни с официални празници. Съгласно чл.9,ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, издадена по КТ, отработените часове нощен труд се превръщат в дневни, като се преизчисляват с коефициент 1,143. В случая при преизчисляването на положените часове нощен труд в дневен по методологията на посочената наредба се получават 1554 часа, от които 1362 часа положени в работни дни и 192 часа в дни с официални празници. Разликата в часовете отработен нощен труд след приравняването им по посочената наредба е в размер на 194 часа, от които 170 часа в работни дни и 24 часа в дни с официални празници. Общата сума на неначислените и незаплатени възнаграждения за положения нощен труд е в размер на 1 989,65 лева по часовите ставки за отделните месеци. Законната лихва за забава върху тази сума по тримесечия до 11.07.2022г. е в размер на 225,55 лева, като посочените суми подробно са описани в приложената към заключението таблица..

С протоколно определение от 10.10.2022г. районният съд по молба на ищеца е допуснал на основание чл.214,ал.1 от ГПК изменение на размера на предявения иск, като искът по чл.178,ал.1,т.3 във вр. с чл.187,ал.5,т.2 от ЗМВР се счита предявен за главница в размер на 1 989,65 лева и искът на основание чл.86 от ЗЗД за мораторна лихва се счита предявен за сумата от 225,55 лева.

При така установеното от фактическа страна Въззивният съд направи следните правни изводи:

Предявените и разгледани облигационни претенции на ищеца пред С.я районен съд по реда на чл.178,ал.3,т.1 във вр. с чл.187,ал.5,т.2 (сега ал.7) от ЗМВР са за заплащане на допълнително възнаграждение за положен нощен труд при преизчисляване на положен нощен труд в дневен през периода от 05.12.2019г. до 11.07.2022г., ведно с акцесорните претенции за заплащане на мораторна лихва и законна лихва от подаване на исковата молба. В обхвата на така посочените въззивни предели, настоящият съдебен състав намира обжалваното решение за валидно и допустимо в обжалваната част.

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съгласно чл.269,ал.1 от ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания. Релевираните от въззивника такива се свеждат до начина на изчисляване на заплащането на положените часове нощен труд – дължи ли се превръщане на часовете, положен нощен труд

в дневен, съответно дължи ли се заплащане на извънреден труд за така преобразуваните часове нощен труд и доколко в случая е приложима Наредбата за структурата и организацията на работната заплата при наличието на специални норми в ЗМВР и подзаконовите актове за неговото прилагане. Поддържат се и оплаквания, че районният съд не е съобразил изменението на ЗМВР, обнародвано в ДВ бр.60 от 07.07.2020 г., в сила от 11.07.2020г., касаещо част от процесния период, с което изменение в чл.187,ал.1 ясно и точно е посочено, че нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, а нормалната продължителност на работното време през нощта е 8 часа за всеки 24-часов период, като съгласно чл.187,ал.4 ЗМВР при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време към нормалната продължителност на работното време през нощта, който безспорно е 1. Като не е съобразил това изменение, действащо за част от процесния период от 11.07.2020г. до 11.07.2022г., съдът е постановил незаконосъобразно решение.

По делото не е спорно, че между страните съществува служебно правоотношение по ЗМВР, доколкото ищецът като заемащ длъжността „водач на специален автомобил І степен, той и пожарникар в група „Пожарогасителна и спасителна дейност“ в Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ при ГДПБЗН-С. е държавен служител по смисъла на чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР, поради което приложимият закон, уреждащ този вид обществени отношения е ЗМВР.

Не е спорно и обстоятелството, че с оглед характера на заеманата длъжност ищецът е работил на 24-часови смени, като е полагал труд през нощта (от 22.00 до 06.00 часа), по график, съгласно протоколи за отчитане на отработеното време между 22.00 и 6.00 часа, а отработеното работно време се е изчислява сумирано, за което обстоятелство също липсва спор между страните.

Съгласно разпоредбата на чл.176 от ЗМВР брутно месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения, като съгласно чл.178,ал.1,т.3 от ЗМВР сред предвидените допълнителни възнаграждения е и допълнително месечно възнаграждение за извънреден труд. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, съгласно чл. 187,ал.1 от ЗМВР. Разпоредбата на чл.187,ал.3 от ЗМВР регламентира, че работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период. Съгласно ал.5 от същата разпоредба в редакцията ѝ, обн. В ДВ бр. 81/2016г., действаща за част от процесния период, (сега ал.7 на чл.187) работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с допълнителен платен годишен отпуск за работата в работни дни и с възнаграждение за извънреден труд за работата в почивни и празнични дни - за служителите на ненормиран работен ден, а за служителите, работещи на смени - с възнаграждението за извънреден труд

за отработени до 70 часа на отчетен период, като извънредния труд, според ал.6 в редакцията ѝ обн.в ДВ бр.81/2016г.(сега ал.7) се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи според чл.187,ал.9(сега ал.10) от ЗМВР.

За процесния период са действали Наредба № 8121з-776/29.07.2016г. (обн. ДВ, бр.60/02.08.2016г., в сила от 02.08.2016г.).Наредба № 8121з-36/07.01.2020г. обн.ДВ бр.3/10.01.2020г. в сила от 10.01.2020г., Наредба № 8121з-1174/21.10.2020г., обн.ДВ бр.93/30.10.2020г. в сила от 30.10.2020г до 31.12.2020г, Наредба № 8121-1353/15.12.2020г., обн.ДВ бр.107/18.12.2020г. в сила от 01.01.2021г. Преди това са действали Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. в сила от 01.04.2015 г. до 29.07.2016 г. и Наредба № 8121з-407/11.08.2014г. (обн.ДВ, бр. 69 от 19.08.2014 г., в сила от 19.08.2014г.до 02.06.2015г.) Текстове на чл. 3, ал. 3 от наредбите от 2016,2015 и 2014г. са идентични, като гласят, че при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Същото е предвидено и в наредбите от 2020г. Съгласно чл.31,ал.2 от Наредба № 8121з-407/11.08.2014г. при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22, 00 и 6, 00 ч. за отчетния период се умножава по 1,143. В следващите две наредби от 2015 и 2016 година, както и в наредбите от 2020г. липсва изрична регламентация за преизчисляване на нощния труд в дневен.

С изменението на ЗМВР, обнародвано в ДВ бр.60/07.07.2020г., в сила от 11.07.2020г. в чл.187,ал.1 от ЗМВР е предвидено, че нормалната продължителност на работното време през нощта е 8 часа за всеки 24-часов период.Нощен е трудът от 22.00 часа до 6.00 часа.Приета е нова ал.4 на чл.187, според която при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни, с коефициент равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работното време към нормалната продължителност на работното време през нощта по ал.1 или с коефициент 1. Същата е регламентацията и в издадените впоследствие Наредба № 8121з-1174/21.10.2020г.,Наредба №8121з-1353/15.12.2020г. и Наредба № 8121з-922/22.07.2022г.

Доколкото в действащите за процесния период наредби липсва изрична норма, предвиждаща превръщането на часовете положен нощен труд в дневен, за разлика от чл.31,ал.2 от наредбата от 2014г. ,регламентираща, че при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22.00 и 6.00 часа за отчетния период се умножава с коефициент 1,143, в цитираните наредби, действали през процесния период е предвиден редът за отчитане на отработеното време между 22.00 и 6.00 часа с изготвянето на протокол и лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане броя на отработените часове, но не е предвиден алгоритъм за преизчисляване на нощния труд в дневен. Поради това правилно районният съд е приел, че е налице празнота.

Липсата на такава норма обаче не следва да се възприема като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен, а представлява празнота в уредбата. Съгласно принципните разяснения, дадени в т. 23 на Тълкувателно решение № 6/06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС, в МВР има служители, назначени по трудови договори и такива по служебно правоотношение, като тези от втората група са държавни служители по смисъла на ЗДСл и общият закон намира субсидиарно приложение по отношение на тях. Същото разрешение се отнася и за служителите по чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР. Още повече, че ЗМВР съдържа изрична разпоредба- чл.179,ал.1 от ЗМВР, предвиждаща, че на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за полагане на труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., както и чл. 188, ал. 2 ЗМВР, който предвижда, че държавните служители, които полагат труд за времето между 22, 00 и 6, 00 ч., се ползват със специалната закрила по Кодекса на труда. Следователно при наличие на посочената непълнота в специалната уредба, касаеща служителите в МВР по чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР и предвид изричната разпоредба на чл.179,ал.1 от ЗМВР, предвиждаща, че на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за полагане на труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение, както и препращането на чл.188,ал.2 от ЗМВР към КТ следва субсидиарно да се приложи КТ и по специално чл.9,ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, съгласно която при сумирано изчисляване на работното време, нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т.е. приложим е коефициентът 1,143. Ето защо положеният от ищеца нощен труд подлежи на възмездяване чрез преизчисляването му с коефициент 1,143 за част от претендиран период, след като с разпоредбата на чл.188,ал.2 от ЗМВР за държавните служители, които полагат нощен труд за времето между 22,00 и 6,00 ч., е налице изрично препращане към специалната закрила по КТ, а такава се съдържа именно в чл.140,ал.1 от КТ. Възприемането на обратното разрешение, каквото се твърди във въззивната жалба, че в действащите за процесния период Наредби не се съдържа текст, който да предвижда заплащането на положен нощен труд да се увеличава с коефициент 1,143, т.е. 7 часа нощен труд да се приравняват на 8 часа дневен, а е предвидено 8 часа нощен труд да се равняват на 8 часа дневен труд, то такава разрешение би довело до лишаване на държавните служители в системата на МВР от тези допълнителни възнаграждения за нощен труд, като по този начин би ги поставило в неравностойно положение спрямо останалите държавни служители и служителите по трудово правоотношение, които получават такива допълнителни възнаграждения, съгласно чл.67,ал.7,т.1 от ЗДСл и чл.261 от КТ. Полагането на нощен труд, без оглед на вида на извършваната работа, нарушава биологичните ритми и е свързано с вредни за организма последици, които се компенсират чрез допълнителното заплащане и различното отчитане на нощния труд. Горното тълкуване е в съответствие и с основния правен принцип за равенство и недопускане на дискриминация, закрепен и в чл.6 от КРБ и чл.14 от ЕКЗПЧОС.

По спорния въпрос с оглед формираната противоречива съдебна практика с

Разпореждане от 26.02.2020г. е образувано Тълкувателно дело № 1/2020 г. за приемане от ОСГК на ВКС на тълкувателно решение по въпроса: "При отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерството на вътрешните работи приложими ли са разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба) или следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове?". Една част от съдебните състави, както и настоящият, приемат, че в Закона за МВР и в приложимите наредби към него, с изключение на отменената Наредба № 8121з-407/2014г., липсва правна регламентация относно преобразуване на часовете положен нощен труд в дневен с коефициент 1, 143 (такъв коефициент е бил регламентиран в отменената Наредба № 8121з-407/2014 г.) и поради това следва да се прилагат разпоредбите на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата(чл.9,ал.2), а именно, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време, което според тези съдебни състави е в съответствие с основния правен принцип за равенство и недопускане на дискриминация. В същия смисъл е и Решение № 311/08.01.2019 г. по гр. дело № 1144/2018 по описа на ВКС, IV г.о. по чл. 290 от ГПК.

При наличието на неяснота в правната уредба съдът следва да тълкува закона, като търси целта на закона съобразно чл. 46 ЗНА. Повече от очевидно е, че единствената цел на законовите разпоредби относно заплащането на труда на служителите в МВР е да се спазва конституционната повеля на чл. 48, ал. 5 от Конституцията на РБългария заплащането да съответства на извършената работа. Нощният труд, положен от служителите на МВР, безспорно разстройва биологичния ритъм на живота и нервната система, обмяната на веществата и нормалния метаболизъм и може да е вреден за здравето, поради което следва да получи адекватно заплащане. Повече от очевидно е, че предвиденото в заповед на министъра заплащане от 0,25 лв. на час нощен труд нито има характера на допълнително трудово възнаграждение, нито съответства по какъвто и да било начин на конституционното задължение трудовото възнаграждение да е съответно на положения труд.

Тези изводи не противоречат и на постановеното Решение от 24.02.2022г. на съда на ЕС по дело C-262/2020, образувано по преюдициално запитване от РС- Луковит по дело със същия предмет на спора. Не може да има спор, че с това решение не се отговаря конкретно на основния спорен по настоящето дело въпрос относно приложимостта на общата правна уредба на трудовите правоотношения и в правоотношенията с държавните служители в МВР, доколкото в обхвата на компетентността на СЕС са включени общностните норми и вътрешноправните разпоредби, които съдържат такива норми, а не националното право и функцията на този съд е не да тълкува националните правни норми. Независимо от това следва да се подчертае, че съдът на ЕС е достигнал до същите правни

изводи, въз основа на които по-голяма част от българските съдилища (в това число и настоящият) до този момент са постановили решенията си, а именно: че чл.8 и чл.12,б.„а“ от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 04.11.2003г. относно някои аспекти на организацията на работното време трябва да се тълкува в смисъл, че не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня, но при всички случаи в полза на тези работници трябва да има други мерки за защита, под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд. Посочено е, че Директива 2003/88/ЕО макар да не налага да се приеме особена норма, която специфично да урежда нормалната и пределна продължителност на нощния труд, задължава държавите-членки да следят да е гарантирано спазването на принципа за защита на безопасността и здравето на работниците, като в полза на полагащите нощен труд работници да има други мерки за защита. Както е установено по делото и в натрупана съдебна практика в ЗМВР такива мерки не са предвидени поради липсата на изрична регламентация за възможността положения труд да бъде адекватно възмезден. В тази връзка сочените от процесуалния представител на въззивника "компенсационни механизми" като това, че служителите, които са първа категория труд ползват привилегиите по чл.69 от КСО, че имат 30 дни платен годишен отпуск и за всяка прослужена година получават по 1 ден допълнително до достигане на 40 дни годишен отпуск, че получават обезщетения при прекратяване на служебното правоотношение, че получават допълнително възнаграждение за прослужено време, че имат по-благоприятен режим за заплащане на извънредния труд, че имат право на почивки в работния ден, на междудневна, междуседмична и почивка в празнични дни, че получават допълнително възнаграждение за храна и ободряващи напитки, не може да се приеме, че представляват допълнителна защита или обезщетение по смисъла на Директивата и решението на СЕС по преюдициалното запитване. Тези придобивки ползват всички държавни служители на МВР, а не само полагачи нощен труд, поради което на тях не може да се придава качеството на обезщетение, след като не са насочени специално към категорията служители, полагачи нощен труд, нито пък се предоставят поради и съобразно продължителността на труда им през нощта. Следователно с оглед даденото в решението на СЕС разрешение нощният труд на служителите по чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР следва да бъде обезщетяван, но в специалния ЗМВР и наредбите по неговото прилагане не е предвидено такова обезщетение, което да компенсира своеобразната тежест на нощния труд, нито пък има методология за изчисление на такова обезщетение, каквато е имало в отменената Наредба от 2014г.

Изводите на въззивния съд не се променят и от възприетото в т.2 от посоченото решение на СЕС, според което чл.20 и чл.31 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат определената в законодателството на държава членка нормална продължителност на нощния труд от седем часа за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, включително за

полицайте и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т.е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съизмерима с тази цел. В мотивите на решението се приема, че липсата на механизъм в посочените Наредби за преобразуване на нощните часове в дневни се обяснява със съображения от правен и икономически характер, но подобен аргумент не може да се приеме, тъй като такива съображения от икономически, политически, социален или демографски порядък сами по себе си не представляват цел от общ интерес. В решението на СЕС е посочено, че ако не е основана на такъв обективен и разумен критерий, всяка разлика в третирането, която разпоредбите на националното право в областта на нощния труд въвеждат по отношение на различните категории работници, намиращи се в сходно положение би била несъвместима с правото на Съюза и би налагала в такъв случай националният съд да тълкува националното право във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на съответната разпоредба от първичното право, като вземе предвид цялото вътрешно право и приложи признатите от последното тълкувателни методи, за да гарантира пълната ефективност на тази разпоредба и достигне до разрешение, съответстващо на преследваната с нея цел (решение от 6 октомври 2021 г. Sumalq C-882/19, EU:C: 2021:800, т.71)

С посоченото изменение на разпоредбата на чл.187, ал.1 и 4 от ЗМВР, обнародвано в ДВ бр.60/2020 г., в сила от 11.07.2020 г., с което е предвидено по ал.1, че нормалната продължителност на работното време през нощта е 8 часа за всеки 24-часов период, както и че според ал.4, при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни, с коефициент 1, а не с коефициент 1,143, както е по КТ и по ЗДСл., същата регламентация се предвижда и в издадените наредби. Неравенството в третирането на държавните служители в МВР по чл.142, ал.1, т.1, полагащи нощен труд, е закрепено законово, като не е съобразено с Директива 2003/88 ЕО, с Хартата на основните права на Европейския съюз, с практиката на СЕС, както и с разпоредбата на чл.179, ал.1 от ЗМВР, предвиждаща, че на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за научна степен, за полагане на труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение и с разпоредбата на чл.188, ал.2 от ЗМВР, която предвижда, че държавните служители, които полагат труд за времето между 22,00 и 6,00 ч., се ползват със специалната закрила по Кодекса на труда. По този начин посочените служители в МВР, полагащи нощен труд се поставят в неравностойно положение спрямо работещите по трудови договори по КТ и държавните служители по ЗДСл., полагащи нощен труд. В случая разликата в третирането на тази категория служители, каквито са полицайте и пожарникарите, не се основава на обективен и разумен критерий, поставен от законодателя и не е свързана с допустима от закона цел, която да оправдае по-неблагоприятните условия за полагане на нощен труд от работещите в публичния сектор, каквито са полицайте и пожарникарите. Както е посочено в Решението на СЕС по дело C-262/2020, с което се приема, че обяснението за липсата на механизъм за преобразуване на нощните часове труд в дневни в специалния закон със съображения от икономически и правен порядък не могат да се приемат като аргументи и не могат да

представляват цел от общ интерес. След като преди отмяната на Наредба № 8121-407/11.08.2014г. тези служители са били еднакво третираны с останалите държавни служители, полагащи нощен труд, чиито правоотношения са уредени в ЗДСл. и с тези, работещи по трудови договори по КТ, а впоследствие със законодателното изменение на чл.187 от ЗМВР,обнародвано в ДВ бр.60/2020г. и наредбите по неговото прилагане, държавните служители по чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР са поставени в неравностойно положение, без да е обоснована тази разлика в третирането им с обективен и разумен критерий, като се приема, че бюджетните съображения не могат да бъдат такъв критерий, то разпоредбите на чл.187,ал.1 и ал.4 от ЗМВР, които въвеждат разлика в третирането на определената категория служители, каквито са полицаите и пожарникарите в сравнение с другите категории работници и служители, намиращи се в сходно положение, са несъвместими с правото на Съюза и налага съдът да тълкува тези разпоредби като вземе предвид не само текста, но и контекстът и целта на съответните разпоредби от правото на съюза, както и цялостното вътрешно право,уреждащо трудовите и служебните правоотношения, респективно чл.179,ал.1 и чл.188,ал.2 от ЗМВР. Съгласно чл.5,ал.4 от КРБ, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила са част от вътрешното право,като те имат предимство пред вътрешните норми, които им противоречат. Като се има предвид, че т.1 от решението на СЕС посочва, че във всички случаи в полза на тази категория работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд и след като разпоредбата на чл.179,ал.1 от ЗМВР изрично предвижда допълнително възнаграждение за полагането на нощен труд, а чл.188,ал.2 от ЗМВР по отношение на нощния труд препраща към закрилата по КТ, то поради несъвместимостта на чл.187,ал.4 от ЗМВР с посочените разпоредби от ЗМВР и с правото на Съюза ще следва да се приложи закрилата по КТ, респективно по чл.9,ал.2 от НСОПЗ и преизчисляването на часовете положен нощен труд в дневен да става с коефициент 1,143.

Предвид изложеното, настоящият състав счита, че исковата претенция за заплащане на незаплатен нощен труд за процесния период, получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен съгласно методологията на чл.9,ал.2 от НСОПЗ, се явява доказана по основание и размер, съгласно заключението на вещото лице по приетата ССЧЕ, като сумата от 1 989,65 лева за периода от 23.12.2019г. до 25.07.2022г. се явява дължима от въззивника, както и сумата от 225,55 лева, представляваща мораторна лихва за забава, считано от първо число на месеца, следващ тримесечния период, за който се дължи до 11.07.2022г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска-11.07.2022г. до окончателното изплащане на сумите.

Като е достигнал до тези крайни изводи първоинстанционният съд е постановил правилен съдебен акт, който следва да бъде потвърден.

На основание чл.81 във вр. с чл.78,ал.3 от ГПК ще следва да бъде осъден жалбоподателя да заплати на въззиваемия направените по делото разноски за въззивна

инстанция в размер на 450 лева за адвокатско възнаграждение. Неоснователно е направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на въззиваемия, тъй като дължимото минимално такова съразмерно с цената на предявените искове, съгласно чл.7,ал.2,т.2 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е в размер на 521 лева.

Мотивиран от горното С.ят окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №259/31.10.2022г., постановено по гр.д.№ 653/2022г. по описа на С. районен съд.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ при МВР гр.С., с БУЛСТАТ 129010164, със седалище и адрес на управление: гр.С., ул.“Пиротска“ № 171А да заплати на Г. И. Г. с ЕГН *****, с адрес гр.С., ул.“А.П.П.“ № 9,вх.А,ап.1 съдебни разноси за въззивна инстанция в размер на 450 лева за адвокатско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване на основание чл.280,ал.3,т.1 от ГПК

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____